

Saltsjö-Boo den 30 juni 2010.

Boo Miljö- och Naturvänner

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
KFKS 2007/175 214
Planenheten Nacka kommun,
131 81 Nacka

Utställningsyttrande över Detaljplan för Tollare 2:2 samt del av Tollare 5:1, Tollareängen i Boo, Nacka kommun.

Vi har kunnat konstatera att inga av de synpunkter vi tagit upp i vårt samrådsyttrande har beaktats. Därför vidhåller vi samtliga krav och synpunkter och hänvisar till vårt yttrande daterat 25 februari 2010.

Vi kommer här att upprepa och ytterligare poängtera några av våra synpunkter.

Sammanfattande synpunkter och krav

Helst ser vi att ingen exploatering alls sker av Tollareängen, som är ett viktigt rekreationsområde och enligt gällande Översiktsplan ska vara naturområde.

Vi motsätter oss bestämt bebyggelse i sydöstra delen av detaljplanen, som enligt skogsstyrelsen är klassat som nyckelbiotop och hörande till det centrala ekområdet i Tollare.

Biologisk mångfald

Tollareängen innehåller betydligt mera av biologisk mångfald än vad som uppges även i denna reviderade Miljöredovisning. Här påtalas att ”*några hotklassade växter eller djur finns inte enligt naturreservatsutredning 2007 – 2008, inom områden föreslagna för bebyggelse*”. Här omnämns inte att Naturskyddsföreningen i Nacka, sommaren 2008 observerade den rödlistade fjärilen sexfläckig bastardsvärmare och signalarten myskbock (en skalbagge). Sommaren 2009 observerades flera exemplar av den rödlistade ädelguldbaggen samt bålgeting som varit rödlistad och nu betraktas som regionalt skyddsvärd. Rödlistade arter och signalarter är inrapporterade på artdatabankens småkrypsportal. Denna information lämnade Naturskyddsföreningen i sitt Samrådsyttrande i februari 2010. Även Boo Miljö- och

Naturvänner tog upp dessa fynd i sitt Samrådsyttrande.

Det är ett märkligt resonemang som förs i planenhetens kommentarer till våra båda yttranden angående naturvärden (sid. 7 och sid. 9). Man hänvisar till att Naturresevatutredningen som 2007 – 2008 gjorts av Tomas Fasth, Pro Natura och Patrik Tronde, Sven A. Hermelin AB är av god kvalitet samt relevant. Detta har ingen av naturorganisationerna ifrågasatt. Den är av så god kvalitet som kan göras vintertid. Men en naturinventering vintertid kan inte på ett tillfredsställande sätt spegla flora och fauna. Att avvisa rödlistade arter, som endast kan observeras sommartid, såsom tillfälliga gäster – ”*icke stationära arter*” – blir helt fel även sett i ett enkelt biologiskt sammanhang. På vintern har blommorna vissnat och försvunnit under jord. Skalbaggar lever som larver långt nere i jorden eller i rötter. Varje art har sin överlevnadsstrategi vintertid. Fåglar flyttar söderut. Ex. befinner sig den rödlistade svarthakedoppingen i Tollare träsk vintertid i Sydeuropa. Det vore mera korrekt att acceptera de gjorda observationerna och sedan – om man så bedömer – konstatera att man inte bryr sig om dessa arter viktiga för den biologiska mångfalden, eftersom exploatering anses viktigare.

Nyckelbiotopen

I miljöredovisningen som presenterades i Samrådshandlingarna, där ingen gräns för naturresevatet fanns utmärkt, fick man uppfattningen att hela nyckelbiotopområdet i sydöstra hörnet skulle skyddas genom n-märkning. Detta uttalades också på samrådsmötet. I den nu reviderade miljöredovisningen framgår att hela förskoletomten (inkl. byggnader) ligger inom nyckelbiotopen. Här sägs nu tydligt (sid 5.) att ”*en mindre del av en nyckelbiotop berörs i planförslaget – förskoletomten*”. **Vi vänder oss starkt emot att man skär av denna ”spets” av nyckelbiotopen** – och nu medelst nödvändig bortsprängning av den vackra bergskullen med mindre ek och tall samt utplåning av annan värdefull träd- och buskvegetation, ex. fläder. En ståtlig dubbelsälg sågades ned vid NCC:s uppförande av byggbodar. Tidigare fick man uppfattningen att del av förskolans lek område (n-märkt) började i och med denna kulle. Genom att naturresevatet – trots att det sedan något halvår ägt laga kraft - inte är utmärkt i terrängen är det omöjligt för icke kommunanställda och GPS-försedda personer att veta var naturresevatet börjar och slutar. Därigenom blir det också omöjligt att exakt avgöra var detaljplanen börjar och slutar.

Alternativ placering av förskolan

Liksom vid påtalat i samrådsyttrandet bör förskolan (om exploatering måste ske) flyttas längre in i området. Detta kan åstadkommas genom att minska antalet radhus. Nyckelbiotopen kan då bevaras och barnen i förskolan får genom sparad växtlighet och placering längre bort från trafikbuller en avsevärt mer hälsosam daglig miljö. Genom en sådan förändring av planen löser man två problem – trafikbuller och avgaser som barnen utsätts för samt konflikten att behöva spränga bort en nyckelbiotop.

Rekreation

Tollareängen är idag starkt utnyttjad för rekreation av olika slag. Här finns plana ytor att promenera på för de som har svårt att gå i bergig terräng. Förskolebarn leker och plockar

blommor på ängen. Tollareängen ingår i Björknässkolans orienteringsslinga. Vintertid åker barn och vuxna skidor. Om man sätter in Tollareängen i sammanhanget hela Tollareexploateringen, så visar facit nu att ingen lättpromenerad mark i natur kommer att finnas kvar i hela Tollare – om samtliga detaljplaner genomförs.

Översiktsplanen och Tollareängen i sitt sammanhang med hela exploateringen i Tollare

Påpekanden att Tollareängen i kommunens Översiktsplan redovisas som naturområde, besvaras med hänvisning till att Tollareängen ingår i detaljplaneprogrammet som godkändes av Kommunstyrelsen i november 2006. Det är helt rätt att Tollareängen just till Kommunstyrelsens sammanträde blev lagt till detaljprogrammet. Under det samråd som pågick kring Tollareprogrammet under våren 2006 fanns inte Tollareängen omnämnd eller med. Samrådshandlingarna utgick då ifrån en starpromemoria (från 2004), som enbart omfattade NCC:s mark. Remissinstanserna hade ingen möjlighet att i detta skede framföra synpunkter på exploatering av mark som i Översiktsplanen var avsatt som naturområde – det var helt enkelt inte aktuellt i de utsända handlingarna. I en kommentar (sid. 12) i samrådsredogörelsen sägs: *”Översiktsplanen ska vara vägledande för kommunens planering, men är inte ett styrande dokument. Om ett detaljplaneförslag strider mot Översiktsplanen tas dock ett planprogram fram inför planläggningen. Ett planprogram för Tollareområdet har tagits fram inför planläggningen av Tollare och godkändes av kommunfullmäktige (ska vara Kommunstyrelsen) 2006 – 10 – 27 § 210.* Utifrån denna skrivning kan man fråga sig om ett planprogram som till en viss del (Tollareängen) inte varit föremål för samrådsförfarande äger full laglighet. De flesta kringboende liksom flera remissinstanser har länge levt i tron att Tollareängen kvarstod som naturområde enligt den gällande Översiktsplanen.

Landskapsbild

Trots förklaringsförsök i samrådsredogörelsen, att exploateringen inte har någon större inverkan på Landskapsbilden, ser vi fortfarande tankesättet häpnadsväckande. En fri och öppen relativt stor ängsyta ger idag en rymd i landskapet. Sommartid med prunkade blommor – somliga vanliga, somliga inte så vanliga. Vintertid ofta täckt med snö och genomkorsad av skidspår, fotspår, spår av allehanda djur som rör sig mellan skogspartierna i väster resp. öster. Ett öppet landskapsrum, där allt levande rör sig fritt och naturen har sin gång över årstiderna skiljer sig totalt från den landskapsbild som ett bostadsområde ger. Det vore bättre att inte förneka landskapsbildens förändring utan kallt konstatera att förändringen blir stor och det är just det man vill åstadkomma med de stadsmässiga husen, som ska kanta Sockenvägen och genom stadskänslan minska bilarnas hastighet. Vi som lever med ängen, många sedan decennier tillbaka, och känner landskapsrummet från alla väderstreck och hörn kan aldrig acceptera påståendet att exploatering med bostäder inte förändrar landskapsbilden. Sorgligt nog verkar det som om samtliga ängar i Tollare blir utplånade.

För Boo Miljö- och Naturvänner

Margaretha Josefson
Styrelseledamot